

(DRUCKSACHE)

Рік II. ч. 9. (165) Субота 18. січня 1941. Ціна 30 сот.

Deutsches Reich
BERLIN
WILMERSDORF 1.
Mecklenburgischestr. 73/II
Ukrainischer Pressiedienst

...ЬКІ ВІСТІ

Щоденн..., ... неділь і свят

РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81
АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-38

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Schriftleitung: Orzeszkowagasse 7.
Verwaltung: Reichsstrasse 34.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном:
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
5 чеських корон — 1 зол.

Масові атаки на Анґлію

БЕРЛІН, 16. І. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:**

Німецьке летунство перевело 15. І. збройні розвідчі налети й обкидало бомбами один військовий табор і інший важний обект у Південній Анґлії. Вночі з 15. на 16. січня, не зважаючи на непогоду, ескадри німецького летунства заатакували в масовій акції один важний військовий обект в одному з міст Середньої Анґлії, як також Лондон. Поцілено влучно кілька разів залізничий двірець в Доврі.

Перед англійськими пристанями дальше закладано мінові запори.

Минулої ночі ворог скинув на кілька місцевостей Північної Німеччини розривні й запальні бомби. У Вільгельмсгафені вибухло кілька пожеж будинків, та їх скоро погашено. У пристані вибухло кілька запальних бомб, що не спричинили поважніших шкід. Було 20 вбитих і 35 ранених.

Німецькі літаки на Середземному морі

БУЕНОС АЙРЕС, 16. І. — Часопис „Пренза" помістив обширний звіт наочного свідка першої атаки німецьких спадних літаків („Штукас") на Середземному морі. Цей обсерватор підкреслює незвичайну сміливість німецьких летунів, що перевели цю атаку просто з несамовитою відвагою. Бомба важкого калібру, що впала недалеко корабля, що на ньому був обсерватор, спричинила гори хвиль таких високих, що кораблем кидало немов лушпиною. Це справді межує з чудом, що дощ стрілен протилетунської артилерії не поцілив ніодного німецького літака, що з небувалою сміливістю літали 30 метрів над морем. Підчас другого налету кілька годин пізніше німецькі літаки розвинули подібну тактику, знижаючись навіть на 5 метрів над хвилями. Всі, що гляділи на ці ризиковні маневри, мали враження, що літаки ушкоджені й тому так нагально падуть вділ. Одначе по кількох секундах летуни підривали машини знов вгору й починали атаку наново.

Італійські підводні човни

СТОРПЕДУВАЛИ ДВА АНГЛІЙСЬКІ КОРАБЛІ

РИМ, 16. І. — **Головне Командування Італійської Армії** подає:

Ворожі атаки на **грецькому** фронті відбито протинаступами.

В Киренаїці гарматна пальба на фронті під **Тобруком.** В районі **Джарабубу** діяльність італійських змоторизованих частин. Італійські літаки обкидали бомбами шляхи, маґазини й ворожі становища на південний схід від Тобрука. Протилетунська артилерія зістрілила один ворожий літак над Тобруком.

У Східній Африці незначна артилерійська перестрілка на фронті **Судану.** Італійське летунство збомбардувало Порт Судан.

Ворог перевів повітряну атаку на Ассабу, при чому спричинив незначні шкоди.

Одне підводне човно сторпедувало на Середземному морі один ворожий кружляк. Інше італійське підводне човно на Атлянтику затопило анґлійський пароплав „Ердебем", 5.000 тон.

Вночі з 15. на 16. І. ворожі літаки бомбардували італійське місто Катанію, де спричинили незначні шкоди. Було кілька осіб вбитих і ранених.

Новітні анґлійські кораблі знищені

НЮ-ЙОРК, 16. І. — Важко ушкоджений британський літаконосець „Ілюстріес" — це один із найбільш новітніх анґлійських кораблів цього роду. Його містота обіймає 23.000 т., з обсадою 1.600 людей. „Ілюстріес" бере на свій чердак 70 літаків. Найбільша його швидкість 30,7 морських вузлів на годину. Корабель мав незвичайно сильне протилетунське озброєння. Воно складалося з 16-ох гармат калібру 11,4, з 32 гармат калібру 4 цм. та 32 скорострілів, спеціяльно призначених до протилетунської оборони. Не зважаючи на свою спроможність розгорнути величезну вогневу діяльність, „Ілюстріес" не зміг оборонитися перед атаками німецьких летунів.

Важко ушкоджений кружляк „Савтгемптон" належить до кляси военних кораблів „Бірминґен". Він почав свою службу розмірно недавно, — у 1937 р. Його обсада складалася з 700 людей. Найбільша скорість цього кружляка сягала 32,5 вузлів на годину. „Савтгемптон" був озброєний у 12 гармат калібру 18,2 цм., 8 гармат калібру 12,2 цм. та ряд лекших протилетунських гармат.

Атака ніппонських літаків

ШАНГАЙ, 16. І. — Як подає урядовий комунікат ніппонського летунства, збомбардовано Юшан, вихідну точку залізниці Чекіян-Кіянґсі. Важко ушкоджено залізничі рейки й паровози біля двірця.

—o—

Питання праці

Питання праці старе, як світ. Ще Адамові при вигнанні його з раю було сказано: „В поті чола будеш їсти хліб свій". А потім про працю говорили мудреці, духовні, поети й письменники, провідники народів, батьки й матері, педаґоґи й моралісти. Праця ставала теж — бувало — національно- й морально-політичним гаслом. Б. Грінченко оформив його у популярному вислові: „Праця єдина з неволі нас вирве".

Впродовж століть питання праці стало предметом наукових студій, стало підставою соціяльних рухів, розвинулось в одну з найчільніших проблем державного життя. А проте питання праці стоїть одночасно, так би мовити, в такому первісному вигляді й у такій зеленій свіжості, якби що на світ народилося.

Справа сьогодні не в обовязковості й необхідності праці, а в тому: 1. скільки її повинно бути, 2. чим вона повинна бути й 3. якою вона повинна бути.

Безробіття — це сьогоднішне прокляття більшости країн світу, себ-то праці є менше, ніж робочих рук, ніж тих, які шукають її. III. Німеччина є справді рідким виїмком: вона все потребує нових рук до праці, якої у неї нікому не забракне. Але нам, українцям, невільно думати, що питання безробіття для нас не істнує. Ми його серед себе вже маємо. І коли сьогодні маємо його в малих розмірах, то за рік-два можемо відчути його дошкульно.

Є дві головні причини нашого українського безробіття: невміння розбудовувати наше життя й легковаження собі цієї розбудови. Де життя не розбудовується, там мусять бути безробітні. Довкола нас тисячі можливостей цієї розбудови. Зрештою, про це кажуть самі ті примітивні форми нашого життя й пусте місце для тисяч різних культурних виявів.

З цим питанням вяжеться друге питання: чим повинна бути праця в нас? Були колись в історії часи, коли працю вважали прокляттям життя, ганьбою для інтеліґентної людини, — праця була уділом паріїв. Переживаємо великий переломовий момент, у якому й праця знайшла свою ґльорифікацію. А проте навіть у такому моменті деякі наші люди уникають дійсної праці й шукають „легких заробітків", умовин і способів до легкого „збивання капіталів". Що-правда, з нормалізацією загальних відносин і всього життя в Ґен. Ґубернаторстві таких „промисловців" (від „промишляти") у нас уже менше, але вони все ще є.

Це питання вяжеться теж із справою правильного розбудовування нашого міщанського стану та виховування нового типу селянина. Треба заздалегідь боротися проти марева ремісничого чи селянського гасла „злупити шкіру" з клієнта, відборця. Елементи, які визнавали б те гасло, найбільше гальмували б нам необхідну розбудову життя. Бо вони в кожному чесному ремісникові, купцеві, інтеліґентному працівникові бачили б небезпечного „суперника", ворога.

Звідси третє питання: про якість праці. Поняття це дуже широке, бо воно має в собі

не лише сторону фахову, але й етичну. Що під оглядом фаховости, спеціялізації, значна більшість затруднених і безробітних українців стоїть на самому кінці в порівнанні з іншими, це, здається, кожний з нас легко бачить і признає. Таксамо погано стоїть у нас справа щодо етики, моральности праці. Є меткі одиниці, які використовують свій хист не завсіди правильно: вони тицяють в очі свому оточенню вміння „легко заробляти" й можуть викликувати в масі чесних і совісних інтелігентів-працівників, які важкою працею ледви здобувають прожиток, — враження диспропорції та кривди.

Все це надзвичайно поважні речі, які можуть стати чималою загрозою й для матеріяльного стану й морального здоровля нації. Тому треба витворити серед нас таку моральну силу й таку силу авторитету прилюдної опінії, щоб через розбудову життя й безробіття у нас не було, і щоб не стало місця для деморалізаторів атмосфери в українському світі праці.

В. Островський.

На слідах англійської невдачі

РИМ, 16. І.— Щоденник „Джіорнале д'Italia" подає низку цікавих подробиць про останні німецькі та італійські атаки на британську фльоту. Згідно з італійськими інформаціями, англійці вислали з Гібральтару морський транспорт під сильною охороною. Транспорт був призначений до Александрії та Греції. З огляду на великі воєнні втрати в Африці й у Греції, тамошнє англійське командування зажадало негайної підмоги у людях та воєнному амтеріялі. Транспорт супроводили два лінійні кораблі „Рендавн" та „Мелее", один летоносець, кілька важких та легких кружляків і чимало менших одиниць. Згаданий транспорт заатакувала італійська фльота та німецьке й італійське летунство.

Про величину англійських втрат можна мати уявлення на підставі різних подробиць. Так, наприклад, знайшли рятункові човни й моряцькі шапки з британського контрторпедовця „Гелент", що мабуть пішов на дно. 10. І. завважили якийсь британський контрторпедовець, що його окружували великі смуги оливи. Біля цього корабля зібралося багато різних одиниць англійської фльоти й вони намагалися взяти ушкоджений корабель на линву. Цього самого дня побачили також один англійський кружляк, що стояв на морі, перехилений під кутом 30 ступнів. Він теж уже страчений. Вночі на 11. І. ствердили на морі біля Мальти великі смуги оливи та останки кораблів. Це також вказує на те, що й тут затонула якась ворожа морська одиниця. У пристані Мальти знаходиться важко ушкоджений летоносець „Ілюстріес". Лінійний корабель „Мелее" примістили у сухих корабельних майстернях у Гібральтарі.

Годі збагнути тактику німецьких летунів

ЖЕНЕВА, 16. І. — Від кількох місяців німецьке летунство безперервно бомбардує британський острів. Німецькі летунські атаки не тільки що не вгавають, а навпаки, вони щораз сильніші. Щораз помітніші наслідки їхніх жахливих дій, хоча урядові англійські круги впевняють, немов би то знайшли вже засоби оборони. Перш за все дуже багато журби мають англійці з приводу німецьких нічних налетів на важні військові обекти на британському острові. Ці німецькі налети є відплатою за англійські нічні летунські напади на доми мешканевої дільниці по німецьких містах.

Англійський щоденник „Дейлі Телеграф" признає, що боєва тактика німецьких нічних налетів — загадочна. Це само собою зрозуміле, що при всяких воєнних діях оминається кожного такого способу їх переведення, що дозволяв би встановити їх хід та розвиток. Коли би навіть простежити всі німецькі налети від вересня мин. року, то й тоді не було би змоги встановити якоїсь правильности й системи німецьких летунських дій. Тактика німецьких налетів на Англію постійно змінювалася. Причиною всіх тих змін не була ані погода, ані англійська оборонна система, бо англійський щоденник сам признає, що німецькі втрати були розмірно малі. Якраз ті втрати є й пробним каменем успішности оборонної системи. Також і тепер англійці не нищать стільки машин, щоб це могло мати вплив на зміни летунської тактики. В кожному разі це признання англійського щоденника дуже цікаве, зокрема, коли пригадати собі всі англійські брехні про кількість втрачених німецьких літаків. Англійцям іще нераз доведеться ламати собі голову саме над тактикою німецького летунства, яке ще нераз зробить їм несподіванку й то доволі немилу.

Найбільша атака німецького летунства на британську фльоту

Опис англійського журналіста

ШТОКГОЛЬМ, 16. І. — Кореспондент англійського щоденника „Дейлі Телеграф", що перебуває при англійській середземноморській фльоті, називає найважчим летунським налетом атаку німецьких летунських літаків на британську фльоту у Сицілійському каналі. Досі англійська фльота ще не пережила такої атаки. Звітовець „Дейлі Телеграф" ось опису є цю атаку:

В год. 13.30 німецьке летунство почало свій перший налет на Середземному морі. Це цілком очевидно, що цю величаву німецьку атаку перевели одні з найкращих німецьких летунів. Німецька ескадра появилася на висоті біля 2.000 м., поділилася групами, по три, що почали свої спадові, майже прямовисні атаки. Німецькі летуни увіхались з очайдушною зручністю серед запорового вогню тисяч ґранат та скидали свої бомби. Декілька разів пролітали низенько понад самим морем, формувались наново і знову атакували. Пізніше біля години 18-ої почалися атаки бомбовиків, що — очевидно — належали до тієї самої ескадри. Дописувач англійського щоденника каже, що італійські летуни досі ще не перевели такої атаки на англійську фльоту на Середземному морі. Очевидно причина в тому, що не мають таких апаратів, що надаються до спадових летів.

Про ці своїх останніх невдач, бо на чердаку одного англійського корабля був американський журналіст, що зараз таки на місці пересилав опис бою радієвими хвилями до Америки. Американський звітовець був захоплений цільністю німецьких бомб та взагалі боєвими діями німецьких літаків. Не зважаючи на сильний огонь протилетунської артилерії, німецькі літаки мали змогу скинути свої бомби. Після цього вони знову підіймалися на 30 м. над поверхню моря і знову атакували. Дуже часто здавалося, що літаки вже важко поцілені й влетять у воду, в останній хвилині вони знову зривалися і зручним маневруванням вимінали артилерійський вогонь.

Ясно, що звіт американського журналіста дуже впливав на нерви англійцям. Вони, як звичайно, — не подали всіх своїх втрат, але тільки те, чого вже не можна було скрити. Як це встійнили летунські знимки, англійські втрати були куди більші. Згідно з найновішими повідомленнями з Альґесірасу, до Гібральтару причалив англійський воєнний корабель „Мелеє", містоти 31.000 т., що його заатакували вночі з 9. на 10. І. італ. торпедові човни на шляху зі Сицілії. „Мелеє" поважно ушкоджений. Далі італійські стежні літаки устійнили у віддалі 100 миль від Мальти один британський контрторпедовець, що з нього бухало полумя. Вночі на 12. І. італійський торпедо-літак поцілив біля Крети другий англійський летоносець. Англійська адміралція заперечує всі ті дальші втрати. В кожному разі навіть те частинне признання англійців відбилося сильним відгомоном у Злучених Державах. У Ню-Йорку вказують на те, що з цього видко, які труднощі стоять перед англійцями на Середземному морі. Англійське признання частинно потверджує правдивість воєнних повідомлень німецького та італійського командування.

Великі втрати англійської фльоти

Англійці вже частинно признаються до втрат

БЕРЛІН, 16. І. — Німецьке та італійське летунство в останньому тижні заподіяло англійській фльоті на Середземному морі величезні втрати. Вістки про це спричинили велику тривогу у Лондоні. Після кількох днів мовчанки англійці вирішили в дечому признатися до своїх найновіших втрат. Урядові лондонські круги повідомили, що підчас воєнних дій на Середземному морі важко ушкодили летоносець „Ілюстріес", кружляк „Савтгемптон" та контрторпедовець „Гелент". Англійці не могли промовчати цих своїх останніх невдач, бо на чердаку одного англійського корабля був американський журналіст, що зараз таки на місці пересилав опис бою радієвими хвилями до Америки.

ХТО БУДЕ АМЕРИКАНСЬКИМ АМБАСАДОРОМ У ЛОНДОНІ?

УОШИНГТОН, 15. І. — Кружляють вперті вістки, що новим американським амбасадором у Лондоні має стати Вендел Уілкі, що був побіч Рузвелта другим кандидатом на президента Злучених Держав. Білий Дім тих вісток ані не заперечує, ані теж їх не потверджує. Крім цього говорять також і про те, що лондонським амбасадором Злучених Держав має стати президент Ню-Йорку італійський півнід Лягардія.

Холмщина й Підляшшя-одностайна цілість

Холмщина й Підляшшя здавен-давна складали одне національне, церковне й політичне тіло. Хто інакше думав чи думає, той грубо помиляється. А тепер є люди, які хочуть за всяку ціну, всякими правдами й неправдами доказати, ніби Холмщина й Підляшшя це зовсім різні, неспоріднені між собою країни. Історія й дійсність нам говорять і переконують нас, що, навпаки, вони близькі й споріднені з собою.

I.

Холмщина й Підляшшя завсіди складали одне національне тіло.

1. Топографічна карта Ріттиха більшменше точно окреслює етнографічну границю Холмщини й Підляшшя (колишня люблинська й седлецька губ.), яка вказує границі між українською і польською мовами від найбільш на північ висуненої української точки на ріці Бузі, містечка Стердиня; далі границя йшла на Венгрів, від нього просто на Зелехів, Демблін, з західніми околицями Ґарволіна до Пулав, по ріці Тисьмениці, по долині Вепра; недалеко Щебрешина й Туробина переходить на лівий бік ріки Вепра, до Люблина, до Красника, до Сяну.

2. Польські історики та ґеографи XVIII. століття зараховували до Червоної Руси воєвідства: Руське (землі Холмщини й Підляшшя) і Галичину, Волинське й Подільське, відрізняючи їх від Білої Руси (Білорусь), яку вони розуміли під воєвідствами: смоленським, полоцьким, новгородським, мстиславським і мінським.

3. Міста Холмщини й Підляшшя завсіди мали між собою найтісніший звязок, а саме: Холм, Люблин, Угруськ, Щебрешин, Грубешів, Стелпе, Туробин, Модрин, Городло, Острів, Біла, Колеховичі, Тарнів, Красностав, Верещин, Кобиляни, Кодень, Корчів, Досіци, Ополе, Замістє і т. д.

4. На терені Холмщини й Підляшшя здавен-давна було „руське" право й „руські" церковні, громадські та судові звичаї.

5. Мова на Холмщині й Підляшші панувала й панує українська; пісні, приповідки, байки і т. д. виключно українського змісту.

6. Карта українських земель проф. д-ра Кубійовича свідчить про те саме.

II.

Холмщина й Підляшшя завсіди складали одне церковне тіло, доказом чого служать такі факти:

1. В 1137 р. була заснована одна православна єпархія для Холмщини й Підляшшя в Угровеську (тепер Угруськ) на Підляшші.

2. В 1235 р. владичня катедра з Угровеська була перенесена до Холма й обслуговувала Холмщину й Підляшшя.

3. У місті Дрогичині на Підляшші холмський князь Данило Романович коронувався. Місто Дрогичин належало до його володінь.

4. У 1621 р. в селі Підгірцях (грубешівського пов.) православний українець шляхтич Гвіздь (село Гвоздів, грубешівського повіту) заснував православний манастир на честь Народження Божої Матері. Цей манастир освятив холмський і підляський епископ Паїсій Черкавський, якому поляки не дозволили жити в Холмі, й він мусів мешкати в свому Яблочинському манастирі (Підляшшя), що завсіди належав до холмської єпархії.

5. У 1646 р. церкви в селах Збережу й Стульні на Підляшші належали до холмської єпархії (акти холмської консисторії 1646 р.).

6. У 1795 р. церкву в с. Коденці (Підляшшя) відновив і освятив холмсько-підляський епископ Порфир Важинський.

7. У 1740 р. в Собіборі (Підляшшя) знайдені метрики з заголовком: „Богу в Тройці Єдиному і Св. Його Матері, в наказом в Бозі освяченого Феліціяна Филипа Володкевича, епископа холмського".

8. У 1783 р. священика для міста Радина (Підляшшя) Хведора Калинського висвятив холмський епископ Максиміліян Рило.

9. У 1799 р. з розпорядження холмського епископа Порфирія Важинського освячена церква в с. Устимові (Підляшшя).

1. У 1875 р. Підляшшя разом із Холмщиною вернулося до православя і ті обидві землі склали одну холмську православну єпархію.

11. У 1905 році відновлена самостійна холмська єпархія разом із Підляшшям.

12. У 1917 р. розпорошене населення Холмщини й Підляшшя вислало для урегулювання своїх церковних справ на еміґрації своїх спільних делеґатів на Всехолмський Церковний Зїзд до Москви. Зїзд відбувся і церковні справи впорядковано.

13. Після німецько-польської війни 5-го листопада 1939 р. відбувся народній зїзд у Холмі холмщаків і підляшан, на якому одноголосно прийняли постанову відновити самостійну холмсько-підляську єпархію з одним епископом із осідком у Холмі.

14. Впродовж 1940 р. до місяця жов[...] Церковна Рада Холмщини й Підляшшя, [...] якої входили представники від цих зем[...] увесь час дбала про те, щоб відновити хо[...]сько-підляську єпархію з одним єпиcко[...] із осідком у Холмі, й цього дочекалась.

15. Підчас хіротонії та інтронізації ар[...] епископа холмського і підляського Ілар[...] все населення цих земель прийняло акти[...] участь і вітало свого нового владику, як [...] не неподільне церковно-українське тіло.

16. Підляшшя ніколи не мало своєї [...]мостійної єпархії з окремим своїм єпис[...]пом.

III.

Холмщина й Підляшшя це одно по[...]тичне тіло. Свідчать про це такі фак[...]

1. На теперішньому Підляшші в ст[...] часи мешкали ятвяги. Вони були докучли[...] Ще князь Володимир Великий ходив [...]ною на них у 983 р., підбив їх, але вони [...] дірвалися й змусили князя Ярослава, с[...] його, в 1038 р. піти походом на них. Т[...] то ятвягів витиснули з міста Дрогичина, [...] за Кадлубком і Богуфалом було головн[...] укріпленим містом, і воно знаходилось [...] Підляшші.

2. Берестій (Бересте), як оповідає лі[...]пис під 1197 р., був тісно звязаний із Х[...]мом і Володимиром Волинським.

3. Князь Роман Мстиславич рахував П[...]ляшшя своєю власністю й коли населен[...] цієї країни відірвалось, то він у 1196 р. ж[...]стоко покарав його за це.

4. Князі Олександер і Всеволод воюва[...] з ятвягами й Литвою біля Турійська, Че[...]веня, Комова, а застава була в Уханях.

5. Княгиня Романова, дружина Рома[...] Мстиславича, післала князя Мирослава „[...] Лестковє якоси всю землю нашю и отчи[...] держить, а син мой во одному Берести. [...]лександер прія Угровес, Верещин, Стол[...] Комов и да Васильків і Белз".

6. В Іпатському літописі під рока[...] 1211—1213 читаємо: „Даниїлу же возвр[...]тившуся домовѣ и ѣха з братом и прія [...]рестій, Угровеск, Верещин, Столпе, Ком[...] и всю Украйну".

7. Князі Данило Холмський і Василь[...] Волинський в 1228 р. заволоділи Галич[...], Поділлям, Люблинською земле[...] Холмщиною, Підляшшям, Київською зе[...]лею і т. д.

3. Після смерти Володимира Василькови[...] бояри говорили князеві Мстиславові: „По[...]

БОГДАН ЛЕПКИЙ 5)

Крутіж

(Історичні малюнки з часів гетьмана Виговського).

Хтось підсміхнувся у голос. Босаковський глянув у той бік. — „А може ще хто — спитав — зі мною забавитися хоче? Я готовий!"

Але охотника не було.

Босаковський насунув вилинялу шапку. — „Га, якщо ні, так бувайте здорові!"

„Іди здоров!" — відповіли йому. — „Але до Виговського ми вже таки не підемо. Йди сам!" — озвався якийсь голос.

Босаковський згірдливо подивився на нього, похитав головою і вийшов.

II.

Босаковський *вийшов* від шинкарки сумний, як осіння ніч. Те, що розказував козак Журба, який приїхав до сотні з приказами від гетьманської канцелярії, було прямо жахливе.

Босаковський знав, що від смерти старого Хмеля спокою в Україні нема, але щоби вже аж до такого безголовя дійшло, того він ніяк не сподівався. Хоч до їхнього сотенного, глухого городка доходили всілякі погані вістки, то Босаквський одним ухом пускав їх, а другим випускав, знаючи, що „стогуба фама" брехлива, як київська сидюха. Але Журбі він вірив, бо Журба ніколи не брехав. А від того, що розказував Журба, кров стиналася в жилах... Богданова будівля, здвигнена такими жертвами й зусиллями народу, валиться. Україна в огні і крові. Хорий і слабовольний Юрась став іграшкою у руках людей злих, ласих на гріш і владу. Його дорадником хитрий Брюховецький, колишній чура старого гетьмана Богдана. Він бунтує Січ, яку збунтувати не важко, бо там народ неспокійний і до війни скорий. Сірко, лицар, якого пошукати, але голова неполітична, його підштовхнути легко. Піде і таку завеpуху счинить, якої не заспокоїть ніхто. Родина старого Хмеля розварена. Богданові скарби і найцінніший із них, гетьманська булава, стали кісткою незгоди. Богданів шурин, а Юрасів дядько, Василь Золотаренко, буцім то тих скарбів боронить, не відаючи, що не Україні, а її ворогам добру службу робить, бо вони аж руки затирають, дивлячись, як Україна кервавиться у домашній війні. Протопоп Филимонов, як чорт, одних на других троюдить. То Золотаренкові, то Цицюрі обіцює булаву, щоб тільки не була вона в руках Виговського, бо Виговський хоче Україну зробити незалежною державою. Ах, той Цицюра! Чи можна собі гіршого чоловіка уявити? Найзнатніших переяславських козаків і міщан, Северина Забуського, Сулимів, Лободів і Холодних до себе на кватиру закликав, намовляючи їх, щоб зраджували Виговського, а як вони на такий каїнський вчинок не погоджувалися, то вбивав їх по одному... „Всяке у нас бувало, але такого ще не було!"

Босаковський сплюнув і шаблю долонею стиснув. „Ах, щоби я його у вузькій вулиці допав! Дав би я котюзі по зaслузі. Не посилав би він більше гінців до Трубецкого, що в Переяславі нема вже ворогів царських. Боже ти мій! Який то хабуз на нашій буйній землі виростає!"

Потонулий у таких сумних думках, не дивився під ноги і не дбав, що раз-у-раз попадав у калюжі розкисного, осінього болота. Вітер вив, як тічня голодних вовків, хотів Босаковського з ніг повалити, хотів йому стару боброву шапку з голови здерти. Але, що там вітер, що буря, що дощ, супроти тієї заверухи, яка лютувала в його розбурханій голові!

займи первое город его Юрія Белз и весь, потом пойдеш к Берестю" (1287 Князь Володимир не рішився домагати- Берестя від князя Юрія, „не спросив на- ед Льва князя, — своею ли волею син й сѣл в Берестї".

9. З грамоти князя Володимира сина Ва- ька та внука Романа Мстиславича 1287 довідуємося, що він: „Дал есмь княгині ій, по своем животі, город свой Кобрин людьми і з данью, како при мні даяли, о і по мні дают княгині мо́й. Уже дал ей село Городиль, і з митами, а люде о то на мя страдали, тако и на княгиню о по моем животі"... З цього акту довід- мось, що Холмщина й Підляшшя були сністю наших холмсько-володимирських зів.

10. Литовці під володінням Ґедиміна зай- и берестейську землю коло 1015 року, якож Підляшшя й Холмщину.

11. З історії (1343—1349) бачимо, що лі володимирська, луцька, белзька, холм- а, підляська й берестейська знаходились верховною владою литовського князя барта.

12. Акт городельської політичної унії 3 р. прилучив Холмщину й Підляшшя Литви й позбавив їх усіх попередніх в, як одну країну.

13. Акт люблинської політичної унії 1569 це міцніше звязав Холмщину й Підляш- з Литвою й Польщею, як одну країну.

14. Все населення Холмщини й Підляш- приєдналося до акції виділення цих зе- ь в одну холмську ґубернію від т. зв. ського Королівства (1910—1913).

15. Підчас світової війни в 1915 р. насе- ня Холмщини й Підляшшя, під впливом ійської аґітації та з офіціяльного прика- влади покинуло свої оселі й розсілось всій тодішній Росії. В тому самому 1917 відбувся Всехолмський народній зїзд у ві, на якому були делеґати Холмщини й ляшшя з усієї Росії, що вибрали один ерніяльний Холмський Комітет і 8 послів Української Центральної Ради.

16. Після вибуху революції в Росії холм- ни й підляшяни одностайно висловили ї українські національно-політичні зма- ня.

17. У роках 1915—1917 все населення мщини й Підляшшя, яке залишилось на дях, одноголосно просило тодішню ні- цьку владу відкрити українські школи й волити українську пресу, що й сталося.

18. У берестейському мировому догово- рі Холмщина й Підляшшя були трактовані, як одна політична цілість.

19. У роках 1919—1922 все населення Холмщини й Підляшшя обєднaлося в один Національний Комітет Холмщини і Підляш- шя, й усі свої справи вирішувало на спільних зїздах.

20. Підчас виборів до сойму й сенату в 1922 р. все населення Холмщини й Підляш- шя обєдналось в один виборчий Комітет і лавою пішло до виборів, вибравши своїх українських послів і сенаторів.

21. На терені сойму й сенату (1922-1937) Український і Білоруський Клюби розмежу- вали сферу своїх впливів, а Холмщину й Підляшшя признали за одне політичне тіло.

22. Культурно-освітня праця Холмщини й Підляшшя була зосереджена в одному культурно-освітньому товаристві „Рідна Хата" (1922—1930).

IV.

Холмщина й Підляшшя із господар- сько-економічного погляду є одно неподільне тіло.

Річка Буг омиває береги Холмщини й Підляшшя. З часів найдавніших ця річка бу- ла природнім шляхом для цих земель. Річ- кою Бугом Холмщина й Підляшшя вели торговлю з Польщею та Німеччиною до са- мого міста Данціґу. Холмщани й Підляшани на своїх бендюгах (великі човни) відвозили різне збіжжя, вовну, мед, віск, дерево і т. д., а також сплавляли дерево-будулець. та при- возили сіль, мануфактуру, залізо і т. д.

На ріці Бузі Холмщина й Підляшшя мали ось такі пристані: Крилів, Городок, Устилуг, Городло, Дубенка, Володава, Угруськ, Ко- день, Бересте і т. д. У цих пристанях були великі склади й шпихліри, в яких містилися великі багатства. До пристані Буга йшли ве-ликі торговельні шляхи, які йшли з Великої України, від греків і болгар, та вели до нім- ців, Скандинавії і т. д. На берегах ріки Буга йшов живий торговельний рух до часу по- будування залізниць, що вели до ріки Буга. Тепер цей рух занепав, сплавляється тільки дерево-будулець.

V.

Усі вище згадані історичні, політичні, церковні й соціяльні дані переконують нас, що Холмщина й Підляшшя були обєднані одною вірою, одною мовою, одним правом, одним політичним життям, одною госпо- даркою; що ці дві українські дільниці ніко- ли не були розмежувані між собою, тоб-то не мали ні національних, ні релігійних, ні соціяльних, ні політичних кордонів.

Холмщина й Підляшшя були одне тіло й мусять надалі залишитися такими ж непо- дільними!

З голосів преси

„Ізоляція"

Під цим наголовком містить „Франкфур- тер Цтґ" (ч. 16) кореспонденцію свого мо- сковського кореспондента, в якій він під- креслює відношення дипльоматичних кол у Москві до членів тамошньої англійської амбасади. Це відношення доволі характе- ристичне:

„Тут, на невтральному терені в Москві, легко можна зауважити, як ступнево зростає все сильніше товариське відокремлення ан- ґлійців. Від будь-яких ближчих взаємин із представниками Анґлії стримуються не тіль- ки представники держав, що є в союзі з осею, або з нею симпатизують. Також для пред- ставників зовсім непричасних, невтральних держав видаються зустрічі з доволі пригно- бленими анґлійцями мало заманчиві. Нічого казати, що головний тягар товариського життя чужинецької кольонії в Москві ле- жить по стороні держав осі. Наглядним до- казом цього було останнє прийняття, що його влаштував італійський амбасадор Россо в один час з прийняттям дипльоматів в анґлій- ського амбасадора сер Крипса. В анґлій- ській імпрезі взяли участь лише греки, тур- ки та дехто з французів і бельґійців. Фран- цузький амбасадор та колишні посли Бель- ґії й Норвеґії лишились у хаті; зате всі інші дипльомати, а навіть американський амба- садор з дружиною та іншими американцями вибрали відвідини в італійській амбасаді. Ха- та італійського амбасадора поруч зі сальо- ном румунського посла Ґафенку є нині го- ловними атракційними осередками для мо- сковських дипльоматів та закордонних жур- налістів. Тут збираються у відміряних від- ступах часу всі, яким залежить на політич- ній виміні думок, а далі панове й пані, що хотіли б попросту погуторити, або заграти в бріджа. Анґлійці та їхні союзники стоять осторонь".

——o——

Цицюра! Що він у Ніжині зробив! Пять хоругвів що- найкращого гетьманського війська вночі, у сні, як баранів перерізав, не питаючись, чи свій, чи наемний, чужинець. Це ж кат! Це ж каїнський вчинок! І такий Каїн мав би гетьманом бути? Ніколи! Хіба б Бога на небі не було.

Так ішов Босаковський на свій хутір, а жахливі новини, привезені Журбою, летіли за ним, як круки. Мозок йому клювали і шматували серце, як орел Прометеєві утробу.

„З Ніженя прокляті цицюрівці по других городах пішли, де гетьманські затяжні хоругви стояли, і скрізь те саме чи- нили. До них приставала чернь, бо на те вона й чернь. Юрія Немирича, рейментаря затяжних військ гетьманських, під Світильневом, між Биховом, а Кобищем, допали і... спячого на шаблях рознесли, на шматки порубали, чоловіка вченого, хороброго і достойного, одного з тих, що могли Україну вивести на ясні зорі та на тихі води..."

„На шаблях рознесли..." — повторив Босаковський і став. „Най з Богом спочиває" — промовив і перехрестився. Мимохіть очі на небо підвів.

Ніч була темна, тільки десь далеко-далеко мерехтіла за- грава.

„Двір якийсь палять" — погадав собі Босаковський. „Рі- жуться і мордують, чорти б їх різали в пеклі та мордували. Це вони так Україну будують..."

З гадки не сходив йому Переяслав, Ніжень і той неща- сливий Світильнів. „Собаки! Такого чоловіка вбили!"

З болотнистого шляху на стерню повернув, прямуючи до хутора, де собі кватиру наймав.

Заяць вихопився зпід ніг. „Тю, тю, дурний! Чого боїшся? Я тобі кривди не зроблю. Досить між людьми тої кривди...!"

Став і вдивлявся в заграву. То меркла, то знову займа- лася, ніби земля кровю на небо плювала... „Який народ! Тут тільки божевільним будь, або дурного вдавай, а розуму по- казувати не смій, бо вбють. Маєш бути такий дурний, як усі. Це їх рівність". Досвідчив це на собі. Сотенні товариші лю- били його, збіднілого шляхтича, за жарти, побрехеньки і вигадки всілякі, до правди неподібні, але скільки разів по- чинав поважну розмову, скільки разів пробував промовити їм до серця і до розуму, сміялися, або счиняли бешкет. „Який народ!"

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Хтось доганяв його.
Втікати?
Ні!
Повернувся і вхопив за шаблю.
Козак на коні наближався.
„Ти хто?"
Козак зіскочив з коня: „Свій, пане Босаковський, свій".
„Я тобі не пан, а товариш, такий самий козак, як і ти, хоч і шляхтич".

Босаковський випрямився і вус на ліве ухо завісив. Пі- знав козака, що з Журбою приїхав. Молодий був і гарний, як дівчина.

Ввесь час у коршмі біля Босаковського коло вікна сидів; не пив і не сварився, лиш слухав і мовчав. Очі йому смутком, як плівкою зайшли.

„А що там?" — спитав Босаковський, думаючи, що Журба післав парубка з якимсь ділом до нього присилає.

„Нічого, пане".
„Товаришу..."

(Далі буде).

Жіночі справи

Кличемо вас до праці!

Зі створенням Головної Жіночої Секції при У. Ц. К. приступлено до орґанізації Окружних Жіночих Секцій при УДК і сільських Жіночих Секцій при УОТ. Щоби як слід поставити справу під організаційним оглядом, при УЦК влаштовано вишкіл для орґанізаторок жіноцтва. Такий вишкіл переведено від 16. XII. м. р. до 4. I. ц. р., а покінчило його 29 учениць. Вірю, що бодай половина з них піде до праці в терен. Якщо візьмемо під увагу число тих, що в терені сьогодні працюють і тих, що на днях підуть туди, це буде вже доволі поважне число наших робітниць у краю, хоч дуже ще далеке від фактичного запотребування. Тимчасом запотребування рук до праці величезне й то на всіх теренах. Відчувається на кожному кроці велика недостача молодих інтеліґентних жінок, тих, що з таким успіхом вели працю при жіночих організаціях. Пригадаймо собі десятки, а то й сотки молодих дівчат по матурі, без праці й надії на неї, дівчат, які горнулися до праці по філіях „С. У." чи „Сільськ.Господаря". Вони йшли пішком від села до села, не оглядаючись на ніякі труднощі, ні перешкоди. Вони саме у великій мірі причинилися до зактивізування жіноцтва й його громадської праці.Тут нема такого активного елементу. Все майже інтеліґентне жіноцтво найшло працю й заробіток по урядах, проти чого не можна мати ніяких застережень, бо фахівців з кожної ділянки нам завсіди буде потрібно. Насувається питання — ким його заступити в праці над нашим, головно сільським і міщанським, жіноцтвом.

Одначе нема положення, з якого не було б виходу тоді, коли чоловік того виходу шукає. Так і тут. На брак рук до праці мусимо найти розвязку. Вона навіть не дуже важка. Розвязати її можемо в той спосіб, що до праці мусимо притягнути загал нашого жіноцтва. Дотепер водилося так, що лише деякий відсоток був втягнений до громадської праці й розумів суспільне життя та обовязок, решта обсервувала чи критикувала, а величезна більшість стояла зовсім осторонь — занята своїми особистими справами. Таке наставлення треба змінити.

Громадянську працю треба розложити на загал нашого жіноцтва. Якщо праця розложена на всіх її членів і зацікавлення в розвитку та в виконуванні поширене на загал, за розвитком подій стежить як найбільше учасниць, якщо на нашу працю члени реаґують стихійно, тоді праця має характер громадянської праці й у тому саме лежить суть орґанізації. Якщо так поставлена орґанізація, тоді її члени не відчувають тягару праці. Зате в товаристві, де загал членів стоїть на боці, а ціла праця спочиває на кількох одиницях, перетяжених різними обовязками, там праця кульгає. Тимчасом кожний член орґанізації повинен почуватись хоч би до мінімальної праці в т-ві. Не повторяймо старих помилок. Кожний член повинен дістати хоч би навіть малу, але постійну працю. Праця, розложена на загал членів, нікого не перетяжує, а в своїй сумі дає велитенські висліди. Коли ж праця спирається на 2—3-ох одиницях, то таку працю можна назвати зусиллям кількох людей, а не громадянською працею. Така система для загалу шкідлива, бо його не виховує. Від великої праці й обовязків у т-ві дехто може відмовитись, але від дрібних обовязків не має права. Відмову від дрібних обовязків для загальних справ сміло можна вважати національним злочином. Велику роботу й тяжкі обовязки можуть дати одиниці, дрібну, але масову, працю дасть загал. Кожне, добре зорґанізоване, громадянство доходить до великих діл. Великі обовязки беруть на себе ідейні одиниці, сильні духом і з доброю інтелектуальною підготовою. На цілість складається праця одних і других Передові одиниці до праці суспільної ідуть самі, загал обовязково треба до т-ва притягнути. І цей обовязок лежить на О. Ж. Секціях при УДК. Окружні Жіночі Секції мають дати почин, напрям, притягнути й зактивізувати всіх без виїмку українок, не лише тих, що сьогодні ними вже почуваються, але й тих, що українками колись були й хотять ними залишитись. Наш заклик мусить почути кожна українська жінка і на нього відгукнутися. Наш заклик — це поклик до праці, поклик усіх.

М. Л.

Сільсько-господарська праця серед жіноцтва на Лемківщині

Як відомо, на терені Ґенерального Ґубернаторства наше жіноцтво має бути зорґанізоване лише в одній жіночій орґанізації під одним проводом. Але праця господарська вимагає одного пляну для господарів і господинь й одного фахового проводу. Ось чому при орґанізації „Сільського Господаря" дальше працюватимуть жінки в своїх окремих Секціях Господинь. Одначе вони належатимуть всі обовязково до Культурно-Освітнього Т-ва, як члени Жіночих Секцій.

На спільній нараді УЦК та проводу „Сільського Господаря" устійнено, що не буде філіяльних Секцій Господинь, ні Головної С. Г. Працю фахову провадитимуть вишколені сили, а догляд над нею матимуть жінки, члени філій С. Г. у порозумінню з Окружними Ж. С. та Головною Жіночою Секцією при УЦК, куди входитимуть як окремі відпоручниці для сільсько-господарських справ.

Тут подаємо звіт з господарської праці Секцій Господинь на Лемківщині. Ця праця є успішною, бо на чолі її стоїть визначна і довголітня робітниця на полі орґанізації жіноцтва п-і Олена Кисілевська.

При Т-ві „Сільський Господар" у Сяноці істнує 24 „Секцій Господинь". Працею їх через поїздки, відчити ,реферати ,обіжники й інформаційні сходини керує філія С. Господаря. На місцях головну допомогу у праці дають місцеві учительки, що попри свою важку шкільну працю, часто в дуже важких умовинах, усе ще знаходить час і сили до праці з сільськими господинями. У трьох місцевостях провід й поміч у праці дають дружини місцевих священиків.

Життя й успіх у праці всюди залежить від проводу й помочі місцевих інтеліґенток. Жіноцтво всюди, навіть з далеких, здавалось би, відсталих селах на диво радо горнеться до праці й науки, тільки покищо не в силі само дати собі раду, бо ж про потребу науки, орґанізації здебільша почуло воно щойно тепер. Подаємо дещо з праці в наших Секціях на основі звітів.

У Костарівцях, гарно зорґанізованому, свідомому селі, 42 господині вписалося в члени „С. Г." й успішно веде свою працю. Головою з початку була місцева учителька п. Єндиківна, а по перенесенні її до Чистогорба коло Команчі, провід обняла п. Звірикова, учителька й дружина учителя. В Костарівцях всі члени сходяться пильно. Відбуто 12 ширших сходин, з них шість з господарськими й лікарськими рефератами. Після Великодня Секція уладила спільне свячене (без алькоголю), що зібрало місцеве й сяніцьке громадянство. Осінню відбуто місцевими силами короткі курси — покази перетворів й консервації городовини. В Костарівцях переведено з гарним успіхом перший конкурс чистоти хати й подвіря. Про це подамо окремо в черговому випуску жін. сторінки.

Секція в Боську, теж гарно розвивається під проводом господині п. А. Цуп й великій допомозі учительки п. І. Савчак (від І. ІІ. перенесена як учителька до школи домашнього господарства в Сяноці). 27 членів цієї Секції пильно вчилося куховарства на курсах-показах, що їх провадила учителька.

Про свідомість й культурність села свідчить факт, що найбільше молоді до господарської й торговельної школи в Сяноці дало Босько. Близько 60 дітей. В хатах у господинь і в Боську і в Костарівцях чисто

Секція Господинь в Ялині гарно працює під проводом дружини священика п. Горошко й співпраці всіх членок. Відбуваються сходини ,на яких читають статті з господарського часопису й інші цікаві речі. Крім цього подають членам добрі куховарські поради.

Сянічок, це теж культурне, свідоме село. Хати будовані вигідніше ніж звичайно на Лемківщині, багато мають підлоги. Головою п. Насту Кравець. Тут у першу чергу переведено упорядкования подвіря. Більша частина із пятидесяти членок заложила собі компостову купу. Через брак домівки відбуто тільки тричі господарські сходини членів. А шкода Секція має всі дані доброго розвитку.

Невелика чисельно Секція Господинь в Постолові веде гарну працю під проводом своєї голови учительки П. Боднар та заступниці п. К. Буньо. Переведено у членів в городах осінне погноєння й перекопано грядки під весняну городовину. Члени навчилися від своєї голови смажити мармоляду з дині, моркви й яблук. Переведено також науку варення смачних зуп, бурякового борщу, якого на Лемківщині майже ніде не знають. На своїх сходинах вивчили членки також дві нові коляди.

Навіть що тільки заложена недавно Секція в горах в селі Чистогорбі коло Команчі вже пильно й охоче вчиться від своєї голови учительки п. Єндиківної варення добрих зуп, бурякового борщу й інших смачних страв.

Про працю інших Секцій подамо, як що вони зложать звіт із своєї праці. Філія розсилає тепер обіжник з господарськими й куховарськими та іншими інструкціями. Все залежить від провідниць й доброї волі членів. Чим більше викажуть цікавости й охоти до праці, тим більшу корисність матимуть зі своєї орґанізації. Зима до науки найкраще надається!

О. К.

До Управ У.О.Т., Шкіл і У.Д.К.

До нас надсилають приватні особи замовлення на бібліотеки ч. 1, 2 і 3. Подаємо до відома, що ці бібліотеки призначені в першу чергу для У.О.Т., Шкіл і У.Д.К. По виконанні замовлень для цих установ, будемо принимати замовлення від приватних осіб. Про це повідомимо в часописах.

Тому звертаємося з проханням до УДК, УОТ і шкіл, щоби найдальше до 31. січня 1941 р. зголосили запотребування на ці бібліотеки. Зголошення не є ще дефінітивним замовленням. Ці зголошення будемо держати в евіденції до дня 31. березня 1941. Оскільки до цього часу, це є до 31. березня 1941 не вплине формальне замовлення з вплатою належитости, зчеркнемо запотребування з евіденції. Отже:

Запотребування на бібліотеки слати до 31. I.

Замовлення з вплатою належитости до 31. III. 1941 р.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО
Краків, Райхсштрассе 34.

Обласна нарада голов і делегатів У.Д.К. у Криниці

У днях 3. і 4. січня ц. р. заходом УЦК відбулася у Криниці обласна нарада голов і делегатів УДК краківської области (дистрікту) з метою поінформувати голов і делегатів УДК про працю і найближчі завдання УЦК, про стан нашої організації в терені, про організацію і працю УОТ та про фінансові підвалини нашої праці.

На відправу прибули: Провідник УЦК проф. д-р В. Кубійович, госп. керм. інж. А. Мілянич, орган. керманич інж. О. Бойдуник, освітній керманич м-р М. Дужий, през. д-р В. Загайкевич, з фінанс. відділу п. Б. Бігус та 35 делегатів від УДК краківської области. Були теж представники влади: полк. А. Бізанц, п. Гайнріх, п-на Ерке — всі з Кракова й начальник відділу культури та пропаганди в Новому Санчі п. Ваерс і посадник Криниці п. Наве.

Наради першого дня почалися щойно в год. 3-ій попол. з огляду на комунікаційні труднощі тому, що не всі делегати могли прибути на означений час. Точно в год 3-ій попол. Провідник УЦК д-р В. Кубійович відкрив наради короткою промовою у гарно прибраній салі старого живця, покликавши на секретарів: інж. Дацишина з Кракова і п. Пришляка В. з Горлиць. Відтак інж. А. Мілянич відчитав реферат ділового керманича ред. Глібовицького, який внаслідок поганої залізничої комунікації не вспів на час добитись до Криниці, про УЦК та його завдання. Реферат коротко та ядерно зясував вагу і значіння УЦК для нашого зорганізованого громадського життя в Ген. Губернаторстві. Вислід однорічної зорганізованої праці просто імпозантний. На терені, де не було ніодної української школи, ледви кілька культурних і господарських товариств, де продовж 20-літнього польського панування поляки тероризували наш нарід, не допускали українського друкованого слова та знущалось за ширення української ідеї -- до року зорганізовано 939 низових кооператив, 10 Коопер. Союзів (в тому один має у Саноці право Крайсґеноссеншафту), 906 державних народних шкіл з 91.272 дітей і 1.338 учителів та 5 прив. нар. шкіл з 139 дітей і 10 учителів; 12 українських шкільних інспекторів працює в терені. Крім цього виєднано у влади дозвіл і зорганізовано 3 середні школи, 6 дворічних торговельних шкіл для хлопців і дівчат, 1 трилітню торговельну школу, 8 господарських шкіл для дівчат, 1 купецьку школу для купецьких практикантів, кілька ремісничих шкіл для хлопців і дівчат та одну технічну школу. В січні 1941 р. розвинуть свою працю кільканадцять 2-річних сільсько-господарських обовязкових шкіл — для хлопців і дівчат, окремо — дві 1-річні сільсько-господарські добровільні школи нижчого й одна 2-річна школа середнього типу. Далі продовж року зорґанізовано 19 захоронок для найменшої дітвори, 317 гуртків молоді та коло 400 Українських Освітніх Товариств. Для опанування міст УЦК перевів реєстрацію українських купців, промисловців і ремісників. І так: у любл. области зареєстровано досі 186, у краківській 239 українських купців, разом зареєстровано 425 українських купців. Дуже мало зареєстрованих українських промисловців, бо ледви 49 в любл. области і 5 у краківській области. Ремісників зареєстровано досі в любл. области 572 й у краківській области 474, разом зареєстровано 1.046 ремісників. Крім того УЦК перевів багато інших праць, а саме: розподіл дарів американського Червоного Хреста поміж найбідніших, виєднує місця для українських службовиків у німецькій державній адміністрації, помагав у переселенчій акції, дбав про дозволи на вїзд з Німеччини до Генерального Губернаторства для деяких наших переселенців і багато, багато інших справ, що їх годі вичислити в короткому рефераті.

Другий з черги реферат на тему: »Стан нашої організації в терені і завдання на майбутнє« відчитав організаційний керманич інж. О. Бойдуник.

На вступі референт підкреслив засаду авторитативности в нашій організації. Згідно зі статутом УЦК всі низові клітини УЦК, себто Українські Допомогові Комітети, Районові і Волосні Делегатури та вкінці Мужі Довіря по селах, є органічною складовою частиною УЦК і тому мають право діяти лише в імені УЦК. Їхнім завданням помагати у працях УЦК, а саме: а) організувати і розбудовувати українське суспільно - громадянське життя в усіх його ділянках і галузях, з усіма до того потрібними установами, на цілому терені Ген. Губернаторства, де живуть українці, в першу чергу на окраїнах наших етнографічних земель по цьому боці Сяну і Буга; б) координувати працю поодиноких уже установ і культ.-освітніх і господарських, провірювати їхню працю, вносити корективи в їхні пляни, давати напрямні їхній праці так, щоб ціле суспільно - громадянське життя, в усіх його ділянках і галузях творило одну гармонійну цілість; в) нести всебічну моральну й матеріяльну допомогу всім, хто потребує помочі чи пак помагати громадянам в організуванні потрібних до того установ; г) дбати про формування і розвиток українських суспільних станів і піднесення їхньої культури та їхніх варстатів праці, вкінці ґ) заступати українські інтереси перед німецькою владою, інформувати її одночасно про стан, вимоги і потреби духові та матеріяльні українського народу.

Треба памятати, що УЦК з усіми низовими клітинами — це єдина українська суспільно - громадянська організація, як підрядний чинник, що охоплює цілість українського суспільно - громадянського життя. Завдання УДК на його терені діяння, себто повіту, є ті самі, що й завдання УЦК на терені Ген. Губернаторства. Завдання волосних Делеґатур і Мужів Довіря є — інформувати УДК про стан суспільно - громадянського життя і дбати, щоб усі доручення УДК чи Районової Делеґатури були своєчасно виконані. Щоб праця УДК була ефективніша, поодинокі референти повинні зорганізувати колеґії з фахівців, що стали б помічним і дорадним органом для даного референта. Дальшим помічним органом для праці УДК є фахові та станові секції.

УДК вдержує звязок з громадянством при допомозі різних анкет та відправ, волосних, районових чи повітових. Одначе наша організація, головно Волосні Делегатури і Мужі Довіря, сильно недомагають. Організація тих клітин охоплює ледви 10%, а саме: на терені Ген. Губернаторства діє 27 УДК, 33 Районові Делеґатури і 24 Волосні Делеґатури та 164 Мужів Довіря. Волосних Делеґатур і Мужів Довіря рішуче замало й у тому напрямі мусимо посилити свою працю. Щоб праця була більше ефективна, треба: а) зорганізувати виконний апарат УДК і Делеґатур здібний до праці; б) наладнати діловодство по Делеґатурах; в) докінчити організацію низових клітин; г) зорґанізувати при кожній референтурі колеґії, зложені з фахівців і суспільних діячів, які мають помагати в праці УДК; ґ) поладнати внутрішню пропаґанду, що спопуляризувала б значіння праці УЦК, УДК. А щоб це виконати, треба підшукати передусім людей, які хотіли б і вміли б цю працю виконувати.

Після рефератів відбулася коротка дискусія, в якій забирали слово д-р Перегінець, д-р Старосольський та інші.

В год. 18-ій прийшли на нараду представники влади, яких привітав Провідник УЦК д-р Кубійович. Опісля през. д-р В. Загайкевич висловив у німецькій мові важніші побажання УЦК і поодиноких УДК до німецької влади.

Подяку за привіт і відповідь на побажання до влади склав представник уряду внутрішніх (Ін-нереферфвальтунг) п. Гайнріх. У своїй відповіди промовець підкреслив, що Ген. Губернатор мін. д-р Франк уже кілька разів публично заявляв, що німецька влада зробить усе, щоб дати змогу українцям у Ген. Губернаторстві виявити себе в культурно - освітній і господарській ділянці. Не зважаючи на важкі воєнні умовини, багато вже зроблено, а ще більше треба зробити. Однак всі осяги залежні у великій мірі від самих українців, від їхнього зрозуміння теперішніх умовин, від їх постави та праці. На закінчення подав п. Гайнріх до відома, що знову приділено для найбідніших українців кілька тисяч взуття, що їх небаром УДК дістануть до розподілу.

По цій офіційній частині відбулася в тому ж самому домі спільна вечеря з участю представників влади. За спільним столом привітав усіх гостей голова УДК у Криниці о. Навроцький, від представників влади посадник Криниці п. Наве. Товариські розмови затягнулися до 11-ої год. вночі.

Другого дня наради почалися вже в год. 8-ій рано. Інж. А Мілянич виголосив реферат про новітні бюра та поладнування справ в УДК. Референт підкреслив, що якщо хочемо примінитись до німецьких вимог, мусимо в УДК завести річевий поділ праці, а саме: голова УДК керує і наглядає за усіми справами та репрезентує УДК назовні. Для кращої праці переведено поділ на відповідні реферати. У проводі кожного реферату стоїть референт, який має свого заступника чи виконавця, що працює постійно в бюрі або переводить організаційну роботу свого реферату в терені. Заступник організаційного референта є одночасно начальником бюра. Організаційний і фінансовий референт та начальник бюра займаються між іншим і внутрішніми справами УДК, якщо референт господарський, культурної праці та опіки працюють виключно назовні з тереном.

Дуже обширний реферат про необхідність негайної розбудови організації і праці Українських Освітніх Товариств (УОТ) відчитав освітній керманич м-р М. Дужий. Референт підкреслив велике значіння УОТ для духового і культурного розвитку українського народу в Ген. Губернаторстві. Мусимо повести працю так, щоб у кожній місцевості, де тільки живе громада українців, зокрема по всіх місцевостях української території по цей бік Буга й Сяну, було основане Українське Освітнє Товариство. У проводі УОТ мають стати найкращі громадяни. Членами УОТ повинні стати всі українці в позашкільному віці, які живуть з даній місцевості. Мірою достаточної кількости членства кожного УОТ є 50% всіх українських душ місцевості. Всі члени обовязані платити членську вкладку до УОТ по 50—30 сот. місячно. Всі члени УОТ повинні бути діяльні, тимто з членів слід творити гуртки виховної, культурної і освітньої праці: театральний, хоровий, боротьби з неграмотністю, протиалькогольний та протинікотинний, прихильників книжки, самоосвітні й т. п. При організуванні членства слід звернути найбільшу увагу на молодь і жіноцтво. Прелеґент закінчив свій реферат закликом, щоб у просвітній і культурній праці напружити всі зусилля і за всяку ціну зєднати та виховати лави свідомих і характерних громадян-українців.

Реферат фінансового керманика дир. Мицика відчитав інж. Мілянич. Тема реферату — фінансова підбудова нашої праці. Референт виказав цілий ряд можливостей унезалежнення УДК від фінансових труднощів. Між іншим підмітив і то дуже слушно, що національний податок це не обовязок українського громадянина, а право, яким може себе приділити до свідомих та здисциплінованих громадян нації, або поставити себе поза скобки тої ж нації. По рефератах відбулася оживлена дискусія, в якій забирали слово майже всі відпоручники. При кінці забрав слово полк. А. Бізанц та у своїй 2-годинній промові заохочував приявних до праці, витривалости й завзяття. Тоді наші бажання напевно здійсняться. Промову прийняли приявні з великим захопленням. Опісля інж. Мілянич прочитав тези напрямних нашої праці, після чого провідник УЦК проф. В. Кубійович подякував делегатам за участь та закрив наради.

Вкінці през. д-р В. Загайкевич в імені всіх делегатів побажав Провідникові УЦК проф. д-рові В. Кубійовичеві Веселих Свят та далі проводити так як досі для добра українського народу.

Слід ще додати, що всіх делеґатів підчас побуту у Криниці гостила в себе управа пансіону »Одаліска« дуже добрим і дешевим харчем та теплими кімнатами, за що належиться їй спеціяльна подяка.

А. К-р.

Новинки

КАЛЕНДАР

17. Пятниця — Собор 70 ап.
18. Субота — Навечеря Богоявлення.

— УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „СУРМА" у Кракові співає в суботу 18. січня від год. 17,30 до 18-ої українські коляди у краківській радіовисильні.

— ЙОРДАНСЬКЕ ЧИСЛО ТИЖНЕВИКА „КРАКІВСЬКІ ВІСТІ" появилося гарно ілюстроване, з актуальним святочним матеріялом. На його багатий зміст складаються: колядки, статті д-ра Ст. Барана, М. Федоровича й ін., оповідання Ю. Кміта, Ю. Бескида Тарновича та С. Ланчука, окремі сторінки: воєнно-військова, господарська, світової політики, з двома картами, „Як живемо й працюємо", спомини робітника з Франції та б. ін. Це 3. число Тижневика „Кр. В." за 1941 р. має 12 сторін і коштує тільки 30 сот.

З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО українці Каліша зложили на допомогу членам Українського Академічного Т-ва »Січ« у Відні в німецьких марках п. п.: Макаров 15, Навроцький 6, Дробітун І. 10, Добущак І. 10, Шестопал О. 2, Білобородько І. 3, Кохан Л. 5, Сотник 6, Корінівський М. 5, Давиденко 2, Божінський А. 10, Скрипка Н. 3, Присовська 2, Присовський В. 5, Кобелько 3, Терещенко О. 3, Шандра М. 2, Домошовиць А. 3, Яблонський 1, Чолій М. 3, Мандрилюк 5, Дідек 20, Боголюбова Люба 2, Шраменківна В. 2, Стогній М. 5, Сердюк І. 2, Яків Дмитро 1, Загородній Ю. 5, Дескач С. 2, Безсоніва В. 2, Деманенко В. 3, Кость-Костенко 5, Матвієнко І. 5, Пінчук 10, Довбенко І. 5, Недзвецький Е. 1, Терлецька Г. 2, Миколаєнко 5, Лисогор 5, Ілюк В. 1, Бжезіцький В. 2, Арцабко Р. 5, Вассріс Н. 2, Водзінський 1, Пузіцький 2, Пихтін 5, Василюк 3, Процай Г. 5, Льоксманн 1, Литваківський 5. — Разом 222 РМ. — Виділ У. А. Т. »Січ« у Відні складає всім ВП. Жертводавцям щиросердечне — Спасибіг!

— ГРІЗНА ПОЖЕЖА В НЮ-ЙОРКУ. В нюйоркській дільниці Бруклин вибухла така грізна пожежа, що вогнева сторожа змогла її загасити по багатьох годинах праці. Згоріло 5 людей, 11 було важко попарених.

— ПО АМЕРИКАНСЬКИ. В саме полудне кількох бандитів напало на великий товаровий дім на головній вулиці Ню-Йорку, Файфт Евню. Вони зрабували касу. Підчас утечі застрілили вони директора цього підприємства й одного поліціянта, що їх переслідували. Злочинців зловлено ранених по довгій стрілянині. Напад і погоня відбулися підчас найбільшого вуличного руху.

— ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В ЕСПАНІЇ. Між Альканаром і Вінарозом вискочив з шин товаровий поїзд. 30 ваґонів зїхало з насипу. Погибло 6 залізничників.

УСІМ У.Д.К. і ДЕЛЕҐАТУРАМ ДО ВІДОМА!

Майже в усіх місцевостях, де українське населення дістає додаткові харчеві картки, виявилося, що приділена на місяць січень 1941 р. кількість цих карток невистарчальна. У звязку з тим просимо, щоб усі УДК і Делеґатури, в яких такий факт трапився, **негайно** переслали до УЦК у Кракові докладні **поіменні викази** тих осіб, що управнені з харчевих карт користати, а їх у січні ц. р. не могли дістати. Виказ треба зладити у нім. мові, при чому слід подати: імя та прізвище, адресу, звання й теперішне заняття (докладно зазначити, хто є працедавцем). Викази мусять бути надіслані вже у найближчих днях, щоб була змога подбати про збільшення числа харчевих карт уже на місяць лютий ц. р.

У.Ц.К.

Короткі вістки

= МІНІСТР ҐЕБЕЛЬС відбув телефонічну розмову з головою токійського інформаційного бюра, міністром д-ром Іто, про тісну співпрацю Німеччини й Ніппону.

= КОНКОРДАТ ВАТИКАНУ З ПОРТУҐАЛІЄЮ. У звязку з недавним підписанням конкордату між Ватиканом і Портуґалією появилася папська буля „Солемнібус конвенціонібус". Створено дві архідієцезії в Портуґалії та 4 дієцезії в азійських і африканських кольоніях Портуґалії.

= ГРОБОВЕЦЬ ПАПИ ПІЯ XI. В підземеллях собору св. Петра викінчують праці над закінченням ґробівця Папи Пія XI. Прикрашують мозаїками саркофаґ, в якому мають зложити тлінні останки Папи. Сподіються, що ґробівець буде готовий 10. лютня ц. р.

= НОВИЙ КОМАНДАНТ ІТАЛІЙСЬКОЇ АРМІЇ В АЛЬБАНІЇ. Аґенція Стефані подає, що з уваги на здоровля уступив ґен. Содду, командант італійської армії в Альбанії. На його становище прийшов ґен. Уґо Кавалеро, начальник ґенерального штабу збройних сил.

Малий фейлєтон

Гайворон

Амбасадор меляхолії.

Немає речі на світі, щоб на неї він не дивився крізь чорні окуляри, немає думки, щоб він її не скаламутив отруєю зневіри, немає стрічної людини, щоб він їй не попсував охоти до життя перспективою невдачі.

Називається всяко, та це помилка.

Це ж Гайворон.

Небезпечний ще й тим, що частенько перед оцим його помилковим прізвищем буде гороїжитися якесь „Д-р".

Чорні коти спеціяльно дижурують на трасах його прогульок, баби поквапцем використовують кожну нагоду, щоб з порожніми коновками обслужити свого клієнта, а зайчики-побігайчики тільки й гризи мають, яким би то світом, яким побитом сповнити свій священний обовязок і бравурним ґальопом передефілювати перед носом свого любимця.

Навіть свій одяг він буде здебільшого стилізувати на чорно.

Йдете вулицею, чуєте, співає хтось собі під носом „Чорний колір, бо то колір мій", або ж „Тобі зазуля на весні", так знайте, що це співає він, Гайворон.

Навіть дотеп, жарт, і той буде мати в нього якусь макабричну закраску.

— Знаєте, — підморгне він до вас лукаво, начеб то весело, — це неправда, що стільки, а стільки вугілля не вистарчить вам на такий то, а такий час... Треба тільки вміти заходитись із ним і тоді навіть 25 кґ. вистарчить на цілу зиму.

— Як то? — здивуєтесь, бо ж добре знаєте, скільки треба вугілля. Всетаки деяку надію маєте, що ану ж справді якийсь новий спосіб придумали люди.

— Легко й нескладно. Візьміть вугілля на плечі, поносіть і можете грітись отак увесь день цілу зиму...

— І... і... їй... — скажете крізь зуби. — Старий, бородатий дотеп....

А Гайворон тільки на те й дожидає.

— Прошу! — зведе переможно брови. — Я ж кажу... Світ котиться в пропасть. Не можемо ми вже сміятись... Сміх переходить до історії! Людина натомилась...

Ви затискаєте пястуки, одначе опановуєтесь. Скреготчете зубами й ідете геть, аби далі від Гайворона.

Десь почули ви, що Гайворон одержав гарненьку посаду. Стрічаєтесь із ним *на хіднику*, забуваєте про все, (ви ж непоправний оптиміст), і щиро стискаєте йому руку.

— Ну, ну, бачите... — ґратулюєте йому. — Врешті заживете... Поздоровляю...

— Стоп, приятелю! — перебе вашу річ Гайворон — Поволі... Поволі... Я взагалі не розумію в чому річ...

— Якто... не... — вирячите на нього очі.

— Ага! — зловиться за чоло влюбленець темних сил. — Ага, вже знаю... Хо... хо... хо...

Він гірко посміхнеться й сумно похитає головою.

— Але ж це помилка, приятелю... — почне — траґічне непорозуміння... І ви справді гадаєте, що тих сімсот золотих, це розвязка? Я взагалі не знаю, чим то покінчиться... Ото ж маєте: 120 золотих мешкання. Обіди, беручи тільки скромно по 10 зол., це робить у місяць...

— Стоп! — кричите тепер уже ви й перебиваєте його підрахунки. — Ані слова більше!

Придержуєте Гайворона за кляпи плаща й бистро оглядаєтесь навкруги.

Раптом і вас огортає розпука, раптом і вам робиться чорно в очах, бо ви не помічаєте ніде поблизу ні каміння, ні кола якого, що ним могли би вгріти Гайворона по маківці й таким чином увільнити *мир* хрещений від нього...

Шум.

Зі спорту

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ ЗА ПЕРШЕНСТВО В ХОЛМІ

Реферат Молоді при Українському Допомоговому Комітеті в Холмі подає до відома всім Референтурам Молоді Українських Допомогових Комітетів Холмщини, їх Районових та Волосних Делеґатур, та поодиноких лещетарів в терені, що: дня **2. лютого ц. р. відбудуться в Холмі лещетарські змагання за першенство індивідуальне і дружинове Холмщини.** В програмі: біги 15 км. (для заавансованих лещетарів) і 5 км. (для початкуючих).

Дружини й поодиноких змагунів Референтури Молоді зі свого терену зголосять найдальше до 25. січня ц. р. Оплата за зголошення одного змагуна сягає 1.— зол. Референтури Молоді, на терені яких є українські школи (Грубешів, Володава, Біла Підляська, Белз) подбають про зголошення шкільних дружин та поодиноких змагунів. Якщо буде можливість, відбудеться конкурс скоків: відкритий і зложений. Слід це взяти під увагу.

Змагуни зможуть знайти приміщення й утримання в бурсі УДК за оплатою 3.50 зол. денно. Тому слід якнайшвидше зголошувати змагунів, щоб можна було приготовити належну скількість міст. Змагуни мусять привезти зі собою коц і простирало. На закінчення відбудеться лещетарський чайний вечір для змагунів і гостей.

Не будемо приймати приватних зголошень (хіба до змагань поза конкурсом), лише через Референтури Молоді. Просимо поодиноких Референтів Молоді постаратися про численну участь лещетарів у змаганнях.

Реферат Молоді при
Українському Допомоговому Комітеті
в Холмі.

НІМЕЦЬКИЙ СПОРТ ПІДЧАС ВІЙНИ

Черговий доказ незломної сили німецького спорту підчас війни дає тільки що опублікована з нагоди закінчення року статистика націонал-соціялістичного союзу фізичного виховання (т. зв. „Національсоціялістішер Райхсбунд фір Ляйбесібунґен", в скороченні: НСРЛ). Статистика охоплює всі уладжені й переведені міжнародні зустрічі в Німеччині продовж 15 місяців війни.

Отже німецькі спортовці змагалися продовж війни зі спортовим життям закордону в 87 міжнародніх зустрічах, 40 змаганнях і 130 інших подібних імпрезах. З цих змагань Німеччина 49 виграла, 31 програла, 5 було нерішених, а 2 не признано. З усіх 257 міжнародніх спортових імпрез у Німеччині, найбільше припадає на копаний мяч (44). Далі йдуть: аматорський бокс — 37, гаківкові змагання — 35, тяжко-атлетичні — 17, тенісові — 16, легкоатлетичні — 12, пливацькі — 9 і т. д.

Спортові змагання перевела Німеччина продовж 15 місяців війни з 16 народами, з того на зустрічі з Мадярщиною припадає 73 імпрез, з Італією 69, Протекторатом 41, Словаччиною 30, Данією 23, Югославією 17, Румунією 10, Фінляндією 8, Голяндією 6, Швецією й Болгарією по 4, Еспанією 2, Ніппоном, Бельґією, Китаєм і Манджу-куо по одному.

Наведені числа це тільки частинний образ сили німецького спортового життя, що до нього ще треба додати всі численні німецькі внутрішні спортові імпрези. Та вже й це доказує, що переведена ще давніше на більшу мірку мирна праця не залишилась без висліду. У війні оправдалося те, що підчас мира опрацьовано і приготовано.

І в 1941 р. передбачують цілу низку міжнародніх спортових імпрез у Німеччині.

——o——

= НІППОН розбудовує протилетунську оборону. Створено інститут тотальної оборони.

= МАДЯРСЬКИЙ ПРЕМІЄР ТЕЛЕКІ виголосив промову на конференції урядової партії. Він закликав бути готовими до праці після війни.

= В БУКАРЕШТІ зліквідували одну з масонських льож, до якої належали виключно жиди.

= РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ МИХАЙЛО дав керманичеві держави ґен. Антонеску великий хрест ордеру Карла I.

= ГОЛОВОЮ АНҐЛІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ іменували лорда Лойда на місце лорда Гелифекса.

= АРАБСЬКИЙ КОРОЛЬ ІБН САВД прийняв в Мекці делеґацію магометан зі всіх країн. Він візвав усіх арабів обєднатися до боротьби з Анґлією, що загрожує єдности і свободі арабів.

= ЗНОВУ ЗАТОНУВ КОРАБЕЛЬ. Американська радіовисильня Мекей перейняла сиґнали С.О.С. голяндського корабля „Бітенцорґ", 7.703 тон, що його сконфіскувала Анґлія. Корабель наїхав на підводну рафу й швидко затонув.

= ЗВОРУШЕННЯ В ЕКВАДОРІ. В Кіто, столиці Еквадору, демонстранти домагалися звільнення 11 летунів, що брали участь у повстанні в користь б. президента Ібарра. Вбито 2 особи, ранено 36 осіб. Державна рада дала урядові надзвичайні повновласті, м. ін. право вживати війська до пацифікації продовж 5 місяців.

= ОБЄДНАННЯ всіх ніппонських орґанізацій молоді під проводом міністра освіти Гашада відбулося 14. ц. м.

При всяких оголошеннях, що їх надсилають до Адміністрації для вміщення в часописах, треба надсилати одночасно належитість та подати, чи оголошення має бути вміщене в ЩОДЕННИКУ „Кр. Вісті" чи ТИЖНЕВИКУ, чи, може, в ОБОХ часописах.

Харчеві обмеження в Анґлії

МАДРИД, 15. І. — Лондонський звітовик мадридського щоденника „АБЦ" Сальбо повідомляє, що англійський уряд увів дуже **суворі розпорядки,** що торкаються **розділу харчів.** Причиною цього стало те, що Анґлія потребує кораблів на Середземному Морі. Про ті обмеження говорили вже місяць тому, коли Анґлія тільки підготовлювала офензиву на Середземному Морі. Таксамо і **діяльність німецьких підводних човнів та летунства** щораз більше відбивається на харчевому положенні Анґлії. Від 13. І. в анґлійських ресторанах і готелях подають **тільки одну страву** і тільки одну її порцію. Одночасно сир признали повновартісною стравою.

Дальше Кальбо пише, що анґлійський щоденник „Івнинґ Стендерт" дуже здивозаний величиною німецьких летунських атак без огляду на те, що німецькі машини пішли до Італії. У теперішній війні на смерть і життя, що розгорілася між Німеччиною та Анґлією, до рішального удару прийде на британському острові.

Бури святкують роковини своєї перемоги нал Анґлією

САН-СЕБАСТІЯН, 15. І. — Національна організація бурів купила гору Маюба, що стала символом національної самостійности бурів та їх першої переможної визвольної війни з Анґлією. На цій горі, що стала *святощами всіх бурів, відбулося на Новий Рік велике національне свято — поминки, що в ньому взяло участь 20.000 представників бурів.*

Історія гори Маюби така: в 1877 р. самостійна бурська держава у Південній Африці — **Трансваль** *— стала жертвою анґлійської політики, що напосілася на тамошні багаті* **копальні золота.** *Але бури не дали себе тоді зломити й вели з анґлійцями завзяту війну, що закінчилася аж у 1880 році перемогою бурів на горі Маюба. Після цього анґлійці мусіли підписати з бурами мировий договір у столиці Трансвалю Преторії, що признавав самостійність цієї держави. Героями тієї першої війни проти Анґлії стали пізніший президент* **Криґер, Жуберт** *і* **Преторіюс.**

——o——

ПРОТИАНҐЛІЙСЬКІ ТЕЧІЇ В АВСТРАЛІЇ

ШТОКГОЛЬМ, 15. І. — Повідомлення пресової аґенції Ройтера з Кенбери вказує, що поважний відсоток австралійського населення не думає спокійно терпіти цього всього, що робить теперішня австралійська верхівка, що стоїть за Анґлією. Австралійський уряд мусів видати **суворі розпорядки** проти зсякої *підривної роботи,* що може ослабити воєнні зусилля. Згадані розпорядки забороняють поширювати словом або друком вістки, що можуть викликати невдоволення між військом, у фльоті або у летунстві. Не вільно також ширити знеохочення до військових наборів. Таксамо ніхто не сміє складати заяв, що є нельояльні або протипатріотичні. *Заборонені* є також усі театральні та фільмові вистави, що можуть викликувати невдоволення.

АНҐЛІЙЦІ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО ВТРАТИ ТРЬОХ КОРАБЛІВ

НЮ-ЙОРК, 15. І. — Британська адміралція подає офіційно до відома, що 10. січня ц. р. італійські літаки заатакували у Сицилійському проливі британські воєнні кораблі. Цільні стріли впали на анґлійську авіоматку „Ілюстріюс", 23.000 т., при чому були жертви теж у людях. Крім того ушкоджено кружляк „Савтгемптон".

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/5 сторінки 150 зол., 1/10 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини начеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 20 гр.
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати чітку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. 230-39.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79